

Sygn. akt V Pa 101/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lutego 2013 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Danuta Szykut (spr.)

Sędziowie: SSO Barbara Odelska, SSO Ewa Sławińska-Klamann

Protokolant: st.sekr.sądowy Zadrożna Katarzyna

po rozpoznaniu w dniu **21 lutego 2013 r.** w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa **P. S.**

przeciwko **Zakładowi (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P.**

o odprawę pieniężną

na skutek apelacji wniesionej przez powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Słupsku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 25 września 2012 r. sygn. akt V P 212/12

I oddala apelację,

II zasądza od powoda P. S. na rzecz pozwanego Zakładu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. kwotę 900 zł (dziewięćset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego

UZASADNIENIE

Powód – P. S. wystąpił z pozwem przeciwko pozwanemu Zakładowi (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P. wnosząc o zasądzenie odprawy w wysokości 41.454,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za okres od dnia 21 lutego 2012r. do dnia zapłaty.

Nakazem zapłaty, w postępowaniu upominawczym, z dnia 23 kwietnia 2012r. Sąd Rejonowy w Słupsku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych nakazał pozwanemu Zakładowi (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. aby zapłacił powodowi P. S. kwotę 41.454,00 zł. z ustawowymi odsetkami od 21.02.2011r. do dnia zapłaty, w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu albo wniósł w tymże terminie sprzeciwi. **Pozwany – Zakład (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.** wniósł sprzeciw od wydanego nakazu zapłaty, w którym wniósł o uchylene nakazu zapłaty, oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda kosztów procesu według norm przepisanych. Rozpoznający sprawę Sąd Rejonowy w Słupsku V Wydział Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 25 września 2012 r., Sygn. akt V P 212/12 oddalił powództwo oraz zasądził od powoda

na rzecz pozwanego Zakładu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. kwotę 1.817 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w sprawie

U podstaw rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego legły następujące ustalenia faktyczne:

P. S. został zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. od dnia 4 maja 2009r. na umowę o pracę na czas wykonywania określonej pracy w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku Prezesa Zarządu Spółki. Jako dzień wygaśnięcia stosunku pracy strony ustaliły dzień wygaśnięcia mandatu Prezesa Zarządu Spółki. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. w dniu 14 listopada 2011r. podjęło uchwałę o połączeniu tej Spółki z Zakładem (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.. Pierwsza Spółka jako przejmowana została rozwiązana z dniem wykreślenia z Krajowego Rejestru Sądowego, tj. z dniem 23 stycznia 2012r. Stosunek pracy powoda ustał z dniem 23 stycznia 2012r. tj. z dniem ukończenia pracy, dla której wykonania umowa została zawarta. Pismem z dnia 7 lutego 2012r. powód zwrócił się z prośbą do pozwanej Spółki o: niezwłoczne wystawienie i doręczenie mu świadectwa pracy; niezwłoczne wypłacenie mu z majątku spółki przejmowanej ekwiwalentu za niewykorzystany urlop z roku 2011 i 2012; niezwłoczne wypłacenie mu z majątku spółki przejmowanej odprawy zgodnie z treścią umowy o pracę tj. w wysokości 41.454,00 zł.

W odpowiedzi na pismo powoda w przedmiocie wniosku o wypłacenie odprawy pozwany uznał roszczenie za bezzasadne i odmówił wypłaty odprawy.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, iż roszczenie P. S. nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy wskazał, iż powód dochodząc przedmiotowego roszczenia powołał się na treść § 9.3 umowy o pracę z dnia 08.05.2009r., zgodnie z którym, w przypadku odwołania z pełnionej funkcji prezesa Zarządu Spółki pracownikowi przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia, chyba że w związku z odwołaniem pracownik zostanie powołany na inną funkcję w Zarządzie Spółki lub pomimo odwołania z Zarządu Spółki pozostanie zatrudniony w Spółce – lub odpowiednio pozostanie pracownikiem Spółki – na innym stanowisku.

W oceny Sądu I instancji, w okolicznościach niniejszej sprawy istotne było uznanie, czy do rozwiązania umowy o pracę z powodem doszło wskutek odwołania go z pełnionej funkcji Prezesa Zarządu Spółki, czy też wskutek wygaśnięcia mandatu powoda, a tym samym czy powodowi przysługuje roszczenie o odprawę. Zgodnie z art. 493 § 1 ksh spółka przejmowana albo spółki łączące się przez zawiązanie nowej spółki zostają rozwiązane, bez przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego, w dniu wykreślenia z rejestru. Połączenie następuje z dniem wpisania połączenia do rejestru właściwego według siedziby odpowiednio spółki przejmującej albo spółki nowo zawiązanej (dzień połączenia). Wpis ten wywołuje skutek wykreślenia spółki przejmowanej albo spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki (§2). Sąd I instancji wskazał, iż łączenie spółek możemy zdefiniować jako utworzenie nowej spółki albo przeniesienie całego majątku na spółkę istniejącą, w skład których wejdą składniki majątkowe i wszyscy wspólnicy spółek uczestniczących w łączeniu. Istotą łączenia spółek jest to, że co najmniej jedna spółka przestaje istnieć, to znaczy że łączenie spółek powoduje utrata bytu prawnego co najmniej jednej ze spółek. Co za tym idzie, w dniu wykreślenia spółki z rejestru przestają istnieć wszystkie jej organy. Mając powyższe na uwadze Sąd Rejonowy wskazał, że zgodnie z § 2 umowy o pracę zawartej między powodem a Przedsiębiorstwem (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w S. strony ustaliły, że umowa o pracę została zawarta na czas wykonywania określonej pracy, tj. pełnienia funkcji Prezesa Zarządu Spółki. Terminem nawiązania stosunku pracy był dzień 4 maja 2009r., natomiast dniem wygaśnięcia stosunku pracy jest dzień wygaśnięcia mandatu Prezesa Zarządu Spółki. Pojęcie mandatu uzyskało w kodeksie spółek handlowych kwalifikację pojęcia normatywnego i oznacza kompetencję do sprawowania funkcji członka organu spółki. Kadencja zaś oznacza okres sprawowania tej funkcji. Nie chodzi przy tym o faktyczny czas pełnienia funkcji, lecz o okres, na jaki członek organu spółki został powołany. Faktyczny bowiem okres pełnienia funkcji członka zarządu może być - w razie zajścia okoliczności wskazanych w art. 202 § 4 ksh - krótszy od kadencji ustalonej w umowie spółki, albo też może ulec przedłużeniu na podstawie art. 202 § 2 ksh. Wykonywanie mandatu członka zarządu jest równoznaczne z pełnieniem funkcji, a wygaśnięcie mandatu - z utratą tej kompetencji (zob. art. 202 § 3, art. 369 § 1 i 3, art. 386 § 1 k.s.h. oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2006 r. II CSK 147/2005 LexPolonica nr 1935504, z

dnia 10 listopada 2006 r. I CSK 246/2006 OSNC 2007/7-8 poz. 124 i z dnia 24 października 2007 r. IV CSK 260/2007 OSNC 2008/C poz. 87). Sposoby wygaśnięcia mandatu członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością zostały przewidziane w art. 202 ksh i art. 203 ksh. Jeżeli umowa spółki nie stanowi inaczej, mandat członka zarządu wygasa z dniem odbycia zgromadzenia wspólników zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za pierwszy pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka zarządu. W przypadku powołania członka zarządu na okres dłuższy niż rok, mandat członka zarządu wygasa z dniem odbycia zgromadzenia wspólników, zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka zarządu, chyba że umowa spółki stanowi inaczej. Nadto jeżeli umowa spółki przewiduje, że członków zarządu powołuje się na okres wspólnej kadencji, mandat członka zarządu powołanego przed upływem danej kadencji zarządu wygasa równocześnie z wygaśnięciem mandatów pozostałych członków zarządu, chyba że umowa spółki stanowi inaczej. Mandat członka zarządu wygasa również wskutek śmierci, rezygnacji albo odwołania ze składu zarządu. Mandat członka zarządu może wygasnąć przed upływem kadencji (np. w związku z odwołaniem z funkcji w czasie trwania kadencji), po upływie kadencji (wraz z odbyciem zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia funkcji, gdy kadencja jest dłuższa niż rok, albo za pierwszy pełny rok obrotowy pełnienia funkcji, gdy kadencja jest jednoroczna bądź krótsza albo gdy umowa spółki nic nie stanowi na temat czasu, na jaki powoływany jest zarząd - art. 202 § 1 i 2) albo też dokładnie wraz z upływem kadencji (np. gdy w ostatnim dniu ostatniego pełnego roku obrotowego pełnienia funkcji - z reguły 31 grudnia - członek zarządu składa rezygnację). Natomiast stosownie do art. 203 § 1 ksh członek zarządu może być w każdym czasie odwołany uchwałą wspólników. Nie pozbawia go to roszczeń ze stosunku pracy lub innego stosunku prawnego dotyczącego pełnienia funkcji członka zarządu. Sąd Rejonowy podniósł, że o tym, kto podejmuje decyzję o odwołaniu członka zarządu, stanowi akt założycielski spółki (umowa, jednostronna czynność prawna w jednoosobowej spółce z o.o.). W braku takiego postanowienia odwołania dokonuje ten podmiot, który powołał członka zarządu. Można jednak przyjąć, że jeśli co innego nie wynika z aktu założycielskiego spółki, to odwołania członka zarządu zawsze dokonuje zgromadzenie wspólników. Zgodnie bowiem z art. 201 § 4 członek zarządu jest powoływany i odwoływany uchwałą wspólników, chyba że akt założycielski spółki (umowa, jednostronna czynność prawna w jednoosobowej spółce z o.o.) stanowi inaczej. Odwołanie z funkcji członka zarządu jest samodzielną przesłanką utraty mandatu przez członka zarządu. Sąd I instancji zważył, iż bezspornym w sprawie było, że uchwałą z dnia 14 listopada 2010r. podjęto decyzję o połączeniu Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. z Zakładem (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w P.. Bezspornym również, był fakt, że umowa o pracę z powodem została zawarta na czas określony, tj. wykonywania określonej pracy. Zgodnie z art. 493 § 1 ksh rozwiązanie łączonej spółki następuje, bez przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego, w dniu wykreślenia z rejestru, co w przypadku Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. nastąpiło w dniu 23 stycznia 2012r. Z tym dniem bezsprzecznie, uległa rozwiązaniu umowa o pracę zawarta z powodem, dlatego, że przestał istnieć Zarząd Spółki. Stosownie do umowy o pracę powoda z dnia 08.05.2009r. dniem wygaśnięcia stosunku pracy jest dzień wygaśnięcia mandatu Prezesa Zarządu Spółki. W ocenie Sądu I instancji, nie można w przypadku powoda mówić o odwołaniu z funkcji Prezesa Zarządu, gdyż zgodnie z art. 203 § 1 ksh członek zarządu może być odwołany uchwałą wspólników. Kodeks spółek handlowych nie przewiduje innej możliwości odwołania członka zarządu jak przez uchwałę. W niniejszej sprawie uchwała taka nie została podjęta, dlatego też Sąd uznał, iż powód nie został odwołany z funkcji Prezesa Zarządu Spółki. Powód utracił mandat Prezesa Zarządu Spółki wskutek utraty bytu prawnego przez Spółkę. Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. utraciło byt prawny poprzez wykreślenie jej w dniu 23 stycznia 2012r. z Krajowego Rejestru Sądowego na skutek połączenia Spółki.

Apelację od niniejszego wyroku wywiódł powód P. S. zaskarżając go w całości. Wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanej Spółki na rzecz powoda kwoty 41.454 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 21.02.2012r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu przed Sądem pierwszej i drugiej instancji, w tym wynagrodzenia pełnomocnika procesowego według norm przepisanych.

Wyrokowi zarzucił naruszenie prawa materialnego tj. art. 203 § 1 w zw. z art. 202 §4 i w związku z art. 493 § ksh poprzez błędną wykładnię tj. poprzez uznanie, że uchwała Zgromadzenia Wspólników podjęta w trybie art. 506 § 1 ksh w zw. z art. 493 §1 ksh nie stanowi odwołania zarządu w rozumieniu art. 203 § 1 w zw. z art. 202 § 4 ksh, a w

konsekwencji poprzez uznanie, że nie zostały w przedmiotowej sprawie spełnione przesłanki wypłaty trzymiesięcznej odprawy w trybie § 9 ust. 3 łączącej strony umowy o pracę.

W uzasadnieniu powód podniósł, iż wygaśnięcie mandatu członka zarządu określa art. 202 ksh, a zawarty w nim katalog jest wyczerpujący i zamknięty. Katalog ten obejmuje odbycie walnego zgromadzenia wspólników (art. 202 § 1 pkt 3 ksh), śmierć członka zarządu, jego rezygnację albo jego odwołanie (art. 202 § 4 ksh). W ocenie powoda ani przepis art. 202 ksh, ani pozostałe przepisy prawa, nie przewidują innej przyczyny wygaśnięcia mandatu członka zarządu, a zwłaszcza nie przewidują takiej samodzielnej przyczyny jak połączenie spółek lub wykreślenie spółki z KRS i utraty bytu prawnego spółki. Znamienne jest zwłaszcza, że przyczyny takiej nie wymieniają przepisy art. 491-527 ksh, dotyczące łączenia spółek. W ocenie skarżącego odmienne stanowisko Sądu I instancji jest błędne i nie wynika z prawa. Skarżący wskazał, że skoro wygaśnięcie jego mandatu nie nastąpiło z chwilą odbycia zwykłego zgromadzenia wspólników, jego rezygnacji ani śmierci, to musiało nastąpić na skutek odwołania. W ocenie skarżącego odwołanie zarządu stanowi w niniejszej sprawie uchwała zgromadzenia wspólników z dnia 14.11.2011 r. podjęta w trybie art. 506 § 1 ksh o połączeniu spółek, gdyż w ten sposób wspólnicy pracodawcy powoda wyrazili wolę zakończenia bytu prawnego ich spółki w drodze połączenia i wykreślenia z KRS w trybie art. 493 § 1 ksh. Tym samym uchwała ta zawierała w sobie uchwałę o odwołaniu zarządu z dniem połączenia. Skarżący wskazał jednocześnie, że uchwała o odwołaniu zgodnie z art. 203 § 1 ksh nie przewiduje żadnych wymogów co do treści, a w szczególności aby miała szczególny tytuł lub zawierała szczególne zwroty lub słowa. To czy jest to uchwała o odwołaniu musi zatem wynikać z jej treści i konsekwencji prawnych. A zatem z uchwały o połączeniu spółek można wyczytać jednoznacznie to jednostronne oświadczenie o rozwiązaniu stosunku powołania i wygaśnięciu mandatu członka zarządu.

Pozwany Zakład (...) Sp. z o.o. w P. w odpowiedzi na apelację wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania odwoławczego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i na ich podstawie wywiódł trafne wnioski. Sąd Okręgowy w oparciu o art. 382 k.p.c. przyjmuje ustalenia poczynione przez ten Sąd za własne. Nie podważył ich także apelujący, gdyż nie ustalenia faktyczne, lecz ocena prawna ustalonego stanu faktycznego jest podstawą wywiedzionej apelacji.

Spór dotyczy zatem oceny czy uchwała z dnia 14.11.2011 r. o połączeniu spółek stanowi odwołanie z funkcji prezesa zarządu w rozumieniu art. 203 § 1 ksh czy wygaśnięcia mandatu członka zarządu na podstawie art. 202 ksh.

Zgodnie z art. 203 § 1 ksh członek zarządu może być w każdym czasie odwołany uchwałą wspólników. Nie pozbawia go to roszczeń ze stosunku pracy lub innego stosunku prawnego dotyczącego pełnienia funkcji członka zarządu. Natomiast zgodnie z art. 202 § 1 ksh mandat członka zarządu wygasa z dniem odbycia zgromadzenia wspólników zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za pierwszy pełen rok lub pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka zarządu oraz zgodnie z § 4 cytowanego art. 202 ksh wskutek śmierci, rezygnacji albo odwołania ze składu zarządu. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego wykonywanie mandatu członka zarządu jest równoznaczne z pełnieniem funkcji, a wygaśnięcie mandatu - z utratą tej kompetencji (zob. art. 202 § 3, art. 369 § 1 i 3, art. 386 § 1 k.s.h. oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2006 r. II CSK 147/2005 LexPolonica nr 1935504, z dnia 10 listopada 2006 r. I CSK 246/2006 OSNC 2007/7-8 poz. 124 i z dnia 24 października 2007 r. IV CSK 260/2007 OSNC 2008/C poz. 8). Członek zarządu pełni swoją funkcję na podstawie stosunku organizacyjnego, który jest następstwem ustanowienia np. wybór, wyznaczenie przez uprawnioną osobę. W ocenie Sądu Okręgowego, z analizy przytoczonych powyżej przepisów tj. art. 202 i 203 k.s.h. wynika, iż wygaśnięcie mandatu może nastąpić w sposób zwykły tj. po upływie okresu pełnienia funkcji, na jaki został członek zarządu powołany, jak również mogą to być przypadki nagłego przerwania okresu pełnienia funkcji. W ocenie Sądu Okręgowego, poza sytuacjami, o których mowa w art. 202 § 1 i 2 k.s.h. mandat członka zarządu wygasa z chwilą otwarcia likwidacji lub upadłości, może wygasnąć z chwilą połączenia spółek czy też przekształcenia spółek. Przypadki nagłego przerwania pełnienia funkcji zostały wskazane w art. 202 § 4 k.s.h. i należy do nich śmierć, rezygnacja albo odwołanie ze składu zarządu.

W okolicznościach niniejszej sprawy wskazać należy, iż powód P. S. pełnił funkcję prezesa zarządu na mocy umowy o pracę z dnia 08.05.2009 r. wykonując tym samym mandat członka zarządu. Terminem nawiązania stosunku pracy był dzień 4 maja 2009r., natomiast dniem wygaśnięcia stosunku pracy określony został dzień wygaśnięcia mandatu Prezesa Zarządu Spółki. Umowa o pracę, co wynika także z jej postanowień, została zawarta na czas wykonywania określonej pracy (art. 25 § 1 k.p.). Kodeksowego pojęcia „czas wykonania określonej pracy” nie należy przy tym pojmować w sensie wynikowym (jak przy umowie o dzieło), lecz czynnościowym. Umowy o pracę zawierane na czas wykonania określonej pracy stanowią odrębny rodzaj umowy o pracę w rozumieniu art. 25 § 1 k.p., która rozwiązuje się z dniem wykonania pracy, dla której była zawarta (art. 30 § 1 pkt 5 k.p.), a wcześniej nie może zostać wypowiedziana. Skoro pomiędzy stronami zwarta została umowa na czas pełnienia funkcji prezesa spółki, to uznać należy, iż wygaśnięcie mandatu członka zarządu w skutek połączenia spółek i utraty bytu prawnego spółki, której prezesem był powód, skutkowało zaprzestaniem wykonywania czynności prezesa, a tym samym rozwiązaniem przedmiotowej umowy z dniem wygaśnięcia mandatu członka zarządu. **Zgodnie z treścią art. 493 § 2 k.s.h, połączenie następuje z dniem wpisania połączenia do rejestru właściwego według siedziby, odpowiednio spółki przejmującej albo spółki nowo zawiązanej (dzień połączenia). Wpis ten wywołuje skutek wykreślenia spółki przejmowanej albo spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki.**

Z art. 506 § 1 k.sh. wynika, iż łączenie się spółek wymaga uchwały zgromadzenia wspólników. Stosowna uchwała, w przedmiocie połączenia spółek, została podjęta. Przedmiotem tej uchwały nie było odwołanie zarządu spółki przejmowanej choć skutek utraty/wygaśnięcia mandatu członka zarządu spółki przejmowanej powstał z mocy prawa.

W przedmiotowej sprawie nie było sporne, iż mandat powoda, jako członka zarządu, wygaś w wyniku podjętej uchwały o połączeniu spółek. W ocenie powoda podjęcie uchwały o połączeniu spółek stanowi swoistą formę odwołania członka zarządu spółki przejmowanej.

Sąd Okręgowy nie podziela takiej oceny prawnej, gdyż jak wyżej wykazano k.s.h. w art. 202 i 203 wyraźnie odróżnia wygaśnięcie mandatu na skutek odwołania ze składu zarządu od innych przyczyn wygaśnięcia mandatu, które wynikają z ustawy k.s.h. Okoliczność, iż ustawa ta przewiduje formę uchwały wspólników zarówno dla odwołania ze składu zarządu, jak i dla połączenia spółek nie oznacza, iż przedmiotem uchwały o połączeniu spółek jest także odwołanie członków zarządu spółki przejmowanej, gdyż skutek ten powstaje z mocy prawa z chwilą dokonania odpowiednich wpisów w KRS.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację, o czym orzeczono w punkcie pierwszym sentencji wyroku.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie art. 108 § 1 k.p.c., art. 98 k.p.c. Kierując się wysokością kosztów zastępstwa procesowego zasądzonych od powoda na rzecz pozwanego przez Sąd I instancji, Sąd Okręgowy zasądził od powoda jako przegrywającego apelację połowę tych kosztów czyli 900 zł, bo 50 % stawki minimalnej za prowadzenie sprawy w postępowaniu apelacyjnym przed sądem okręgowym przewiduje § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28. 09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002 r. Nr 163, poz. 1348 ze zm.). O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w punkcie drugim sentencji wyroku.